

แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาลของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
THE METHOD FOR STRATEGIC ADMINISTRATION DEVELOPMENT CONCERNING
PROPERTY MANAGEMENT IN ACCORDANCE WITH GOOD GOVERNANCE
OF HIGH SCHOOLS IN THE NORTHEAST REGION OF THAILAND

สุภัทสร วงศ์คำ¹

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์ 2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มตัวอย่าง(Sample) คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยจำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 269 คน และครูผู้สอน จำนวน 269 คน รวมทั้งหมด จำนวน 538 คนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ(Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการณ์การบริหารเชิงกลยุทธ์ และองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยตัวแปรหลักเท่ากับ 3.94 การจัดการสินทรัพย์และองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยการบริหารสินทรัพย์ = 4.27 หลักธรรมาภิบาลและองค์ประกอบอยู่ใน

ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยหลักธรรมาภิบาล = 4.02 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลักทั้งสามตัวแปร มีลักษณะความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยการบริหารเชิงกลยุทธ์ และการจัดการสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่า $r = .586$ การบริหารเชิงกลยุทธ์ และหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่า $r = .844$ การจัดการสินทรัพย์และหลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่า $r = .741$ แนวทางการพัฒนาการผู้ทรงคุณวุฒิยังมีความคิดเห็นไปในทิศทางที่เป็นไปได้สำหรับการนำไปลงมือปฏิบัติระหว่างร้อยละ 75.00 ถึง 100 โดยเน้นความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติด้าน การกำหนดแนวปฏิบัติด้านการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุดควรรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะครู และบุคลากรในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้การจัดการสินทรัพย์เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และด้านการนิเทศติดตาม และการตรวจสอบสภาพการใช้งานของ

¹รองผู้อำนวยการโรงเรียนโขงเจียมวิทยาเขต

พัสดุโรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินการเป็นประจำอย่างต่อเนื่องในรูปของคณะกรรมการซึ่งถือว่าเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์ การจัดการสินทรัพย์ หลักธรรมาภิบาล

Abstract

The purposes of this research were 1) to investigate a state, 2) to analyze a relationship and 3) to propose a method for strategic administration development concerning property management in accordance with the good governance of high schools in the northeast region of Thailand. The sample group was the school principals and high school teachers affiliated with Basic Education Commission in the northeast region of Thailand; the total number of the sample group was 538 people (269 principals and 269 teachers). The statistics used for data analysis were such as Frequency, Mean, Percentage, Standard Deviation (SD) and Multiple Regression Analysis (MRA). The research findings revealed that the state of the strategic administration and elements were at a high level ($\bar{x} = 3.94$); the property management and elements were at a high level ($\bar{x} = 4.27$); the good governance and elements were at a high level ($\bar{x} = 4.02$). The relationship among the three main variables was characterized

as moving in the same direction ranging between moderate level and high level having a .01 statistical significance; the relationship between the strategic administration and property management moved in the same direction at a moderate level having a .01 statistical significance ($r = .586$); the relationship between the strategic administration and good governance moved in the same direction at a high level having a .01 statistical significance ($r = .844$); and the property management and good governance moved in the same direction at a high level having a .01 statistical significance ($r = .741$). The experts' opinion was that there was the possibility between 75 and 100 percent of implementing of the method for administration development; the possible practical aspects that were focused on were specifying a practical way of selling broken items by listening to all parties, especially teachers and personnel in the schools in order to support the property management in accordance with good governance, and supervision, follow-up, and examination of the usage of school items that must be put into practice regularly and continuously by the committee as a way of good governance.

Keywords: Strategic Administration, Property Management, Governance

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงยุคโลกาภิวัตน์เป็นตัวชี้้นำให้ทุกประเทศทั่วโลกต้องมีการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการเมือง (Low Song Seng, 2005) ซึ่งปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ประเทศทั่วโลกเกิดการแข่งขันที่จะพัฒนาประชากรของตนให้มีความรู้ความสามารถเพื่อที่จะดำรงอยู่ อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยมีประสิทธิภาพการทำงานร่วมกันที่เพิ่มขึ้นเป็นเป้าหมายสำคัญ (Julie S. & Peter H., 2009) วิฤตการณ์ครั้งแรกของเอเชียที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1997 ทำให้ประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคประสบกับภาวะยากลำบากคล้ายคลึงกัน อันเป็นผลจากจุดอ่อนอันเป็นพื้นฐานมาจากวิธีการแบบดั้งเดิม (IMD, 2003). ส่งผลให้ประสบกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจความผันผวนทางการเมือง ความเสื่อมทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงอีกหลายด้านทำให้รัฐเล็งเห็นความสำคัญที่จะต้องพัฒนาคนไทยและสังคมไทยให้ก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ในสังคมโลกที่รุดหน้าอย่างรวดเร็ว ซึ่งรัฐจะต้องทุ่มเทงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ผู้บริหารครู ผู้ปกครองชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ต้องแสดงความมุ่งมั่นในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยในทุกด้าน ให้สามารถสนองตอบต่อความต้องการชีวิตและสังคมตามกระแสโลกให้จงได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551)

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการพ.ศ. 2546 มาตรา 35 ได้กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งเป็นผลให้ภารกิจ อำนาจหน้าที่

และความรับผิดชอบของโรงเรียนปรับเปลี่ยนไปอีก ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยัง คณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษานั้นสถานศึกษาจะต้องดำเนินงานต่างๆ ภายใต้กรอบของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และการบริหารงานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปดังกล่าวด้วย (รุ่ง แก้วแดง, 2556)

การปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะการปฏิรูปหลักสูตร (สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ จากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การบริหารสถานศึกษา จึงเริ่มต้นจากการเรียนรู้ การพัฒนากรอบแนวคิด การสร้างนวัตกรรม และการตัดสินใจ นโยบายการจัดการศึกษาเชิงมาตรฐาน และคุณภาพ โดยมีภาวะผู้นำและประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเป็นปัจจัยหลัก (ทีดีอาร์ไอ, 2553) ในยุคปัจจุบันมีลักษณะอิสระคล่องตัวมากขึ้นตามหลัก การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (Ibtism, 1999) ส่วนโครงสร้างอายุยืดหยุ่นได้ตามขนาดโรงเรียนและลักษณะเฉพาะของโรงเรียนแต่ละแห่งให้สอดคล้องกับภารกิจหลักได้แก่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ผู้ที่ทำหน้าที่โดยตรงที่จะต้องรับผิดชอบในการบริหาร คือผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษาให้สถาน

ศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในทุกๆ ด้านรัฐบาลประสบปัญหาการบริหารงานด้านต่างๆ และได้จัดปฏิรูประบบราชการเพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ และการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งการบริหารราชการ และการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอสำหรับการกำหนดแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา (รุ่ง แก้วแดง, 2556) แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามแนวการกระจายอำนาจ ประกอบด้วยด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป (สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา, 2555) กำหนดมาตรการเพื่อนำนโยบายการกระจายอำนาจด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ด้านการบริหาร งบประมาณเป็นการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting) ที่มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 ด้าน การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบการจัดหาพัสดุ การบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การบริหารสินทรัพย์ และการตรวจสอบภายใน ดังนั้นโรงเรียนจะต้องปฏิรูประบบการบริหารงบประมาณเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจที่

กำหนดไว้และรับผิดชอบต่อการใช้จ่ายงบประมาณในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ให้สอดคล้องกับแนวนโยบาย ของรัฐที่กล่าวถึงด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นหน่วยงานย่อยที่มีความสำคัญมากหน่วยงานหนึ่ง ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศเป็นหน่วยที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีเป้าหมาย ผู้เรียนมีคุณภาพ ได้รับการบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นฐานในการบริหารจัดการ เป็นการกระจายอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรได้แก่ ความรู้ เทคโนโลยี อำนาจหน้าที่ วัสดุครุภัณฑ์บุคลากร และงบประมาณ หน้าที่บริหารโรงเรียนตามโครงสร้างการบริหารทั้ง 4 งานได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักและงานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุน (พนัชกร บำเรอพงษ์, 2554) ทุกงานมีเป้าหมายหลักร่วมกันที่จะดำเนินการให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม หรือเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขและในบรรดา งานที่สนับสนุนที่สำคัญงานหนึ่งคือ การบริหารงานการเงิน พัสดุและสินทรัพย์ ซึ่งจัดอยู่ในงานบริหารงบประมาณ (ธีระ รุญเจริญ, 2556)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพแนวทาง การพัฒนาการบริ

หารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ตามหลัก
ธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวทางการ
พัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการสิน
ทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยม
ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหาร
เชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรร
มาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหาร
เชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรร
มาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากร (Population) ที่ใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน
มัธยมศึกษาจำนวน 901 คน โรงเรียนสังกัดเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน ณ วันที่ 1 มกราคม 2559) กลุ่มตัวอย่าง
(Sample) คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 จังหวัด 15 เขต
พื้นที่การศึกษา กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยกำหนด
ให้จังหวัดเป็นหน่วยการสุ่ม โดยสุ่มเลือกทุกจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด ครอบคลุม
ทุกเขตพื้นที่ทั้ง 15 เขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเลือกทุกเขตพื้นที่การศึกษา
และสุ่มเลือกโรงเรียนจากเขตพื้นที่การศึกษา 15

เขตพื้นที่การศึกษา ได้โรงเรียนรวมจำนวน 269
โรงเรียน เก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามที่เขต
พื้นที่การศึกษา ได้แบบสอบถามคืนมา จำนวน
454 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถาม 538 ฉบับ คิด
เป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 84.39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความ
คิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิง
กลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภิ
บาลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ข้อมูลพื้นฐาน (Frequency, Percentage, Mean,
Standard Deviation) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์
(Correlation Analysis) การวิเคราะห์องค์ประกอบ
(Factor Analysis) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ
ขั้นตอน (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์และองค์ประกอบอยู่ใน
ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยตัวแปรหลักเท่ากับ 3.94 (SD.,
.48) ในขณะที่ องค์ประกอบ การวิเคราะห์
สภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.00 (SD.,
.51) ส่วนองค์ประกอบ การประเมินกลยุทธ์มีค่า เฉลี่ย
ต่ำสุดที่ 3.92 (SD., .53) สรุปว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์
และองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. การจัดการสินทรัพย์และองค์ประกอบอยู่ใน
ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยการบริหารสินทรัพย์ = 4.27
(SD., .43) และองค์ประกอบ การบำรุงรักษามีค่าเฉลี่ย
มากที่สุด = 4.44 (SD., .56) ส่วนองค์ประกอบ การ
จัดหาพัสดุมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด = 4.14 (SD., .48)

สรุปว่าสภาพทั่วไปของตัวแปรการบริหารสิน
ทรัพย์ และองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
และมีแนวโน้มการกระจายค่อนข้างปกติ

3. หลักธรรมาภิบาลและองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยหลักธรรมาภิบาล = 4.02 (SD., .46) ในขณะที่องค์ประกอบด้านความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับหนึ่งที่ค่าเฉลี่ย 4.19 (SD., .45) ส่วนองค์ประกอบด้านคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.76 (SD., .68) ดังนั้นสรุปได้ว่า สภาพทั่วไปเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล และองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีการกระจายข้อมูลค่อนข้างปกติ

สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และผลวิจัยเดิมของ ลัดดา ผลวัฒน์ (2557) ที่อธิบายแนวคิดสำคัญที่สัมพันธ์กันระหว่างการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลว่าเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ในการลงมือปฏิบัติงาน และบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยคำนึงถึงปัจจัยอันเป็นองค์ประกอบสำคัญด้านความโปร่งใส ความสุจริต ความคุ้มค่า และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้แล้วแนวคิดสำคัญยังเพิ่มเติมไว้ถึงความโดดเด่นของการบริหารจัดการศึกษาในสถาบัน และองค์กรทางการศึกษานั้นสามารถส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ หรือบุคลากรในสถานศึกษาผ่านพฤติกรรมความไว้วางใจ ความศรัทธา ในขณะเดียวกันการจัดการศึกษาด้านใดด้านหนึ่งตามหลักธรรมาภิบาลยังกลายเป็นปัจจัยกระตุ้นแรงจูงใจให้บุคลากรในโรงเรียนได้เรียนรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของตนสำหรับนำมา ร่วมกันสร้างลักษณะเด่นขององค์กร เพราะฉะนั้นความคิดเห็นของผู้บริหารและครูกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งสามตัวแปรหลัก โดยเฉพาะการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาลเป็นตัวบ่งชี้ปกติเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

คือการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาลมีระดับความสำคัญเท่ากัน สอดคล้องกับผลวิจัยของ เบญจา ศิริผล และธร สุนทรายุทธ (2557) ที่ค้นพบว่าแนวทางปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเคร่งครัดต่อการยึดระเบียบปฏิบัติที่ราชการกำหนดด้านการจัดการสินทรัพย์นำไปสู่การปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จของโรงเรียนด้วยความเป็นเลิศ อันเป็นกระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์อย่างมีขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน การอนุมัติแผนงาน การจัดการ และการติดตามประเมินผล อย่างไรก็ตามค่าเฉลี่ยการบริหารเชิงกลยุทธ์ การจัดการสินทรัพย์ และหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรทั้งสามมีความสำคัญใกล้เคียงกัน

จากข้อสรุปผลวิจัยมีความชัดเจนต่ออิทธิพลการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักธรรมาภิบาลด้านการจัดการสินทรัพย์ในโรงเรียน โดยเฉพาะการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และการติดตามประเมินผลการนำแผนยุทธศาสตร์ไปใช้งาน ร่วมกับธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ทั้งนี้โดยถือว่าการบริหารจัดการศึกษาที่ดี และมีประสิทธิภาพนั้นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะคณะครูและชุมชน ดังนั้นแนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการจัดการสินทรัพย์โรงเรียน การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์จากการมีส่วนร่วมนำเสนอความต้องการและการวิเคราะห์สภาพปัญหาจากนักเรียน ครู และผู้ปกครองพบว่า ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเชิงประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นผลต่อเนื่องจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังเช่นผลวิจัยของ กษมล อยู่สุข และ

คณะ (2557) ที่ค้นพบว่าการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาช่วยให้เกิดการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาได้ โดยเน้นรูปแบบการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การทำงานเป็นทีม การประชาสัมพันธ์ และความรับผิดชอบ อย่างไรก็ตามรูปแบบการมีส่วนร่วมอาจอยู่ในรูปของการเปิดโอกาสในที่ประชุม การนำเสนอข้อคิดเห็น การเข้าร่วมดำเนินการ และการเข้าร่วมติดตามผลการดำเนินการตามโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ปฏิบัติการในแต่ละปีการศึกษา เนื่องจากการมีส่วนร่วมมีผลต่อการแก้ไขปัญหาจากการร่วมมือกันคิด ร่วมมือกันลงมือกระทำ และร่วมมือกันติดตามผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อนักเรียน โรงเรียน การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจการแก้ไขการจัดการศึกษาขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้แล้วผลวิจัยของ จีระพงษ์ หอมสุวรรณ และคณะ (2556) ที่ค้นพบกระบวนการมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ การนำแผนไปลงมือปฏิบัติ การประเมินติดตามผล และการปรับปรุงพัฒนา โดยกิจกรรมทั้งหมดนั้นตั้งอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายอำนาจการตัดสินใจอย่างมีขอบเขตที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะด้านการจัดการสินทรัพย์ในโรงเรียน เพราะฉะนั้นการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ตระหนักความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นักเรียน ครู ผู้ปกครองย่อมช่วยให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นหลักคิดเกี่ยวกับการทำงานเชิงประสิทธิภาพ

ดังนั้นการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ให้เกี่ยวข้องกับประโยชน์ที่นักเรียน และโรงเรียนได้รับ

ย่อมมีผลต่อการจัดการสินทรัพย์ของโรงเรียนเชิงประสิทธิภาพชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามการกำหนดประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภินั้นเพียงเพื่อเป็นเครื่องมือป้องกันปัญหาการทุจริต ตลอดจนนำไปใช้สำหรับการตรวจสอบการบริหารจัดการภายในองค์กรของโรงเรียนซึ่งนอกจากต้องกำหนดประเด็นด้วยความโปร่งใสแล้ว ยังจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์เป็นเครื่องส่งเสริมคุณธรรมควบคู่ไปพร้อมกัน โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้บริหารต้องกำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลการใช้สินทรัพย์โรงเรียนเป็นความรับผิดชอบของผู้ดำเนินงานตามโครงการ การกำหนดช่องทางในการรับข้อมูลปัญหาการทุจริตเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์โรงเรียน การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบติดตามผลการใช้สินทรัพย์โรงเรียนที่มีอิสระต่อการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน นอกจากนั้นแล้วการที่ผู้บริหารกำหนดให้มีกระบวนการรับฟังเสียงของนักเรียน ครู ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการสินทรัพย์โรงเรียน และผู้บริหารจัดวางระบบป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีความน่าเชื่อถือ ยังมีผลต่อการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภินั้นอยู่ในสภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมเพิ่มมากขึ้น ดังเช่นผลวิจัยของ จรุงณี แก้วเอี่ยม (2557) ที่สรุปผลวิจัยได้สอดคล้องกันกล่าวคือ ค่าเฉลี่ยด้านความโปร่งใสสูงสุดสำหรับการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภินั้น ในขณะที่ค่าเฉลี่ยด้านคุณธรรมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภินั้น ทั้งที่หลักคุณธรรมเสมือนหนึ่งเส้นเลือดที่ใช้หล่อเลี้ยงชีวิตให้พ้นจากวิบากกรรม การนำหลักคุณธรรมมาใช้นำทิศทางการบริหาร และจัดการสินทรัพย์ ตั้งแต่การตัดสินใจวางแผนกำหนดความ

ต้องการไปจนถึงกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานจำเป็นต้องใช้หลักคุณธรรมเป็นตัวชี้้นำการตัดสินใจทั้งสิ้น โดยเฉพาะความยุติธรรม ความเสมอภาค และการส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ อันเป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับการส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากคุณธรรมนำวิสัยทัศน์ และพันธกิจจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน ผู้บริหารรับฟังทุกความคิดเห็น และประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้มีคุณธรรมเป็นตัวนำทั้งสิ้น หากแต่ต้องได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังจากผู้บริหารโรงเรียน

การบริหารเชิงกลยุทธ์ตามหลักธรรมาภิบาล

ผลวิจัยสรุปว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลต่อการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การประเมินกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปใช้ ที่สามารถอธิบายตัวแปรผลด้านการจัดการสินทรัพย์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้น จำเป็นต้องกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียน การวิเคราะห์โครงสร้างการบริหาร สภาพกฎหมายระเบียบข้อบังคับ และปริมาณทรัพย์สินโรงเรียน การนำข้อมูลจากภายนอกมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโรงเรียน การศึกษาทัศนคติ และความเชื่อของชุมชน ตลอดจนการตระหนักถึงความต้องการของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมถึงชุมชนอันเป็นที่ตั้งของโรงเรียน เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมช่วยให้โรงเรียนมีความ

สามารถในการปรับตัวให้สอดคล้องกับทิศทางของกระแสโลกและความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับผลวิจัยของ ธงชัย จันแย์ (2558) ที่สรุปไว้ถึงความฉลาดของผู้บริหารในการวางกรอบบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง เชิงจริยธรรมของผู้บริหารและครูในโรงเรียน โดยถือว่าการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมเป็นการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน โดยเฉพาะความมีเมตตาต่อนักเรียน การปลูกฝังจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนของผู้บริหารต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาทั่วไป ส่วนในกรณีการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์นั้นจำเป็นต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อพิจารณาจุดเด่นและจุดด้อยด้านทรัพยากรของโรงเรียนเพื่อพัฒนาจุดเด่นให้โดดเด่นสามารถนำไปส่งเสริมอัตลักษณ์การจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ ในขณะที่จุดด้อยผู้บริหารจำเป็นต้องปิดกั้นให้มืด โดยเฉพาะปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร ตลอดจนความไม่โปร่งใสเกี่ยวกับการจัดการสินทรัพย์ของโรงเรียน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการจัดการสินทรัพย์จำเป็นต้องยึดสภาพที่เป็นจริงขององค์กร โดยเน้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมบริหาร และบทบาทการจัดการเรียนการสอนของครูซึ่งอาจจำเป็นต้องวางแผนปลูกฝังคุณธรรมในการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์สภาพจริยธรรมภายในโรงเรียน การประพฤติตนตามหลักศาสนาที่แต่ละคนเชื่อถือ ถือว่าการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมได้คือจุดกำเนิดความประพฤติภายใต้จิตสำนึก และการตัดสินใจของบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะนิสัยอันเป็นพฤติกรรมเฉพาะของแต่ละบุคคล ผลวิจัยของ ศิริลักษณ์ ทิพม่อน และคณะ (2559) สรุปได้ตรง

กันเกี่ยวกับปัญหาการขาดจริยธรรมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเมื่อนำรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้เป็นเครื่องมือจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอธิบายว่าการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญเบื้องต้นของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเชิงกลยุทธ์ หากแต่ต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่เป็นจริงของแต่ละโรงเรียน แล้วนำมาใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา กำหนดตัวชี้วัดประสิทธิผล ไปจนถึงใช้เป็นตัวกำกับในกระบวนการติดตามและประเมินผล โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมโรงเรียน ความชอบธรรม ความเสมอภาค ความยุติธรรมซึ่งจำเป็นต้องวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนทั้งที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนแล้วนำมาเป็นองค์ประกอบหลักสำหรับกำหนดแนวปฏิบัติด้านการจัดการสินทรัพย์เพื่อส่งเสริมประโยชน์สูงสุดของนักเรียน เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน และความพร้อมของทรัพยากรภายในโรงเรียนตามหลักคุณธรรม ความชอบธรรม ความเสมอภาค และยุติธรรมจำเป็นต้องนำมาใช้วางแผนปฏิบัติของทุกฝ่ายในโรงเรียน

2. การกำหนดกลยุทธ์

การระบุวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาอย่างชัดเจนของผู้บริหารโรงเรียน โดยมีคณะครู นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำเสนอทิศทางการจัดการศึกษา ผู้บริหารจัดการประชุมครู ผู้ปกครอง ตลอดจนรับฟังทุกปัญหาของนักเรียนนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องตามสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงของชุมชนโดยรอบโรงเรียน นอกจากนั้นแล้วการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการจัด

การศึกษาได้อย่างชัดเจนยังส่งเสริมให้การจัดการสินทรัพย์อันเป็นบวรสำคัญของการบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จได้อย่างสอดคล้องกัน อีกทั้งยังเป็นการทบทวนวิสัยทัศน์ ปรับปรุงทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาในโรงเรียน ดังนั้นการกำหนดกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ในโรงเรียนจำเป็นต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์โรงเรียน และเป็นกลยุทธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคณะครูในโรงเรียน ไปจนถึงการกำหนดให้มีการทบทวนกลยุทธ์ระดับหน่วยงานเชิงสร้างสรรค์ และเน้นการนำไปลงมือปฏิบัติงานได้จริง (ศิริลักษณ์ ทิพนม่อน และคณะ, 2559)

การกำหนดกลยุทธ์คือการอธิบายแนวปฏิบัติงานอย่างกว้าง มีสภาพที่ยืดหยุ่นสามารถปรับให้คล่องตัวได้ของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ณัฐวรา เอกฉัตร และคณะ (2557) ที่พบว่ากำหนดยุทธศาสตร์นั้นต้องมีสภาพที่แตกต่างหากแต่สอดคล้องกับต้นสังกัด อีกทั้งยังจำเป็นต้องนำเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษามาช่วยในการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมกันระดมความคิดของทุกหน่วยงานในโรงเรียน โดยเฉพาะการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการจัดการสินทรัพย์โรงเรียนที่ต้องอาศัยปัจจัยการระดมความคิด การกำหนดลักษณะผลผลิต วิสัยทัศน์ และเป้าหมายทั้งในระยะสั้น 3 ปี และระยะยาว 5 ปี นอกจากนี้แล้วเพื่อให้การกำหนดยุทธศาสตร์เป็นตัวส่งเสริมการปฏิบัติงานเชิงประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศประกอบการใช้งาน และการได้ข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงระบบการจัดการสินทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการกำหนดยุทธศาสตร์เป็นการวางแผนกำหนดความต้องการใช้ การ

จัดหา หรือจัดซื้อสินทรัพย์ ไปจนถึงการบำรุงรักษา
สินทรัพย์ให้คงอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้เสมอ

การนำแผนกลยุทธ์ไปลงมือปฏิบัติ

ผลวิจัยพบว่า การนำแผนกลยุทธ์ไปลงมือปฏิบัติ
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีอิทธิพลพยากรณ์
ร่วมกับหลักธรรมาภิบาลต่อการจัดการสินทรัพย์ได้
ร้อยละ 15.6 ส่วนในทางปฏิบัติ การนำแผนกลยุทธ์
ไปลงมือปฏิบัติ นั้นประกอบด้วย แผนกิจกรรม และ
โครงการประจำปี ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
รวมถึงทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการใช้งานเพื่อให้
กิจกรรม หรือโครงการบรรลุเป้าหมายชีวิตคู่ประ
สงค์ที่ได้ออกแบบไว้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และ
พันธกิจโรงเรียน นอกจากนั้นแล้วในแต่ละกิจกรรม
โครงการได้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน
ตลอดจนถึงปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลา
ลักษณะงาน และระบบงานที่นำมาใช้รวบรวมข้อ
มูลสำหรับนำไปปรับปรุงประสิทธิภาพการจัด
การสินทรัพย์ เพราะฉะนั้นการนำแผนกลยุทธ์ไป
ลงมือปฏิบัติ มิได้มุ่งหมายเพียงเพื่อให้บรรลุเป้า
หมายเชิงวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการเท่านั้น
หากแต่ยังมุ่งนำผลลัพธ์กลับคืนไปปรับปรุงประ
สิทธิภาพการจัดการสินทรัพย์ของโรงเรียนในคราวต่อไป

การนำแผนกลยุทธ์ไปลงมือปฏิบัติประกอบด้วย
กิจกรรม และโครงการประจำปี ที่นิยามกำหนดวัตถุประสงค์
เป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จ วิธีดำเนินการ
ปฏิบัติงาน ขอบเขตระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ
ไปจนถึงแผนการกำกับติดตามผล ด้วยเหตุนี้การ
นำแผนกลยุทธ์มีลักษณะเป็นกระบวนการจัดการ
โครงการและกิจกรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ ซึ่งจำ
เป็นต้องปรากฏแผนปฏิบัติงานที่กระชับ มีความชัดเจน
ต่อการบรรลุเป้าหมาย อันมีพฤติกรรมทำงานเพียง
อย่างเดียวที่รองรับการนำแผนกลยุทธ์ไปลงมือ

ปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้ โดยเฉพาะวัฒนธรรม
การทำงานแบบร่วมมือกันทำงาน ซาตา อัก
ษรชื่น (2557) ค้นพบว่า นอกจากการกำหนดวัตถุประสงค์
โครงการ เป้าหมาย วิธีดำเนินงาน การ
ติดตามประเมินผล ผู้รับผิดชอบดำเนินงาน ระยะเวลา
และตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจนแล้ว การ
ปฏิบัติงานตามโครงการให้ประสบความสำเร็จได้
นั้นยังต้องอาศัยปัจจัยอื่นประกอบ โดยเฉพาะการ
จัดทรัพยากรอย่างเพียงพอ และเหมาะสม รวมไปถึง
ที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมการทำงานที่ดีมีความ
ร่วมมือกันทำงานของบุคลากรภายในโรงเรียน
เพราะฉะนั้นการนำแผนกลยุทธ์ด้านการจัดการ
สินทรัพย์ไปลงมือปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จเชิง
วัตถุประสงค์ต้องตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากร
ทางการศึกษาที่สามารถนำไปสนองต่อการ
บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายของแต่ละโครงการ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้วยเหตุนี้ การใช้
ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีความประหยัด และบรรลุ
เป้าหมายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้ต้อง
อาศัยความรู้ ความเข้าใจ และคุณธรรมความซื่อ
สัตย์ของผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานเป็นหลัก ในขณะที่
มาตา แก้วเซ่ง และคณะ (2558) พบว่าการปรับตัว
ได้อย่างยืดหยุ่นของแผนปฏิบัติงาน การตัดสินใจ
อย่างคล่องตัว และการรับฟังความคิดเห็นอย่าง
รอบคอบช่วยกลายเป็นปัจจัยอิทธิพลที่มีผลกระทบ
ต่อความสำเร็จด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปลงมือ
ปฏิบัติ ดังนั้นการนำแผนกลยุทธ์ด้านการจัดการ
สินทรัพย์ไปลงมือปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้นั้น
ต้องกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานตามหลักธรร
มาภิบาลและตัวชี้วัดความสำเร็จได้อย่างชัดเจน

การควบคุมและประเมินกลยุทธ์

สำเร็จประเด็นเกี่ยวกับการประเมินกลยุทธ์ นั้น

ประกอบด้วยแนวปฏิบัติด้านการกำหนดเทคนิควิธีการ และเครื่องมือที่นำมาใช้สำหรับการติดตามประเมินผล การกำหนดผู้รับผิดชอบด้านการประเมิน การตระหนักถึงตัวชี้วัดทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ กระบวนการติดตามผล การจัดระบบบันทึกข้อมูล ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ หรือผลผลิตทางการศึกษา การเปรียบเทียบผลปฏิบัติงาน และการสรุปผลปฏิบัติงาน ทั้งหมดเป็นกิจกรรมที่นำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมและประเมินแทบทุกกลยุทธ์ในลักษณะประจำ หากแต่ประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงควบคู่ไปพร้อมกับกระบวนการติดตามผลคือหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากการใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพการปฏิบัติงานภายในองค์กร โดยเฉพาะการปฏิบัติงานด้านการควบคุมและประเมินผลความสำเร็จของการนำแผนกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ไปลงมือปฏิบัติ

การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์มุ่งตรวจสอบความโปร่งใส ความคุ้มค่า และความรับผิดชอบต่อการสนองตอบต่อเป้าหมายเชิงวัตถุประสงค์แผนปฏิบัติงานเพราะฉะนั้นนอกจากต้องอาศัยปัจจัยเชิงกระบวนการตั้งแต่การกำหนดแนวปฏิบัติงานไปจนถึงตัวชี้วัดความสำเร็จแล้ว กระบวนการควบคุมติดตามผลยังต้องอาศัยคุณธรรมในการประเมินผลการนำแผนกลยุทธ์ไปลงมือปฏิบัติประกอบเป็นพื้นฐาน ผลวิจัยของ เบญจา ศิริผล และธรร สุนทรายุทธ (2557) ที่ได้ข้อสรุปคล้ายกันเกี่ยวกับการประเมินผลการนำแผนกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ไปใช้งานว่าประกอบด้วย การติดตามเป็นระยะทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินงาน และสิ้นสุดการดำเนินงาน ทั้งนี้ผู้ประเมินต้องยึดหลักที่ชัดเจนในการประเมินผลโดย

มุ่งเสริมสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนจากการใช้ทรัพยากรโรงเรียน ประเด็นสำคัญคือการประเมินติดตามผลนั้นจำเป็นต้องประเมินความเสี่ยงควบคู่ไปพร้อมกัน อีกทั้งยังต้องปรับเปลี่ยนแผนงานให้มีความยืดหยุ่น พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงไปของสภาพแวดล้อมภายนอก เพราะฉะนั้นการประเมินผลเน้นการใช้ข้อมูลประกอบการพิจารณามากกว่าการใช้ดุลพินิจของผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ด้านการประเมิน นอกจากนั้นแล้วการเลือกใช้เครื่องมือประเมินผล และข้อมูลวิจัยมาร่วมประกอบการประเมินย่อมส่งผลให้การควบคุมและประเมินกลยุทธ์มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นการควบคุมและประเมินกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลผลิตจากการค้นหาทางเลือกใหม่ที่มีต้นทุนต่ำกว่าหากแต่สามารถให้ผลตอบแทนได้เท่ากัน การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ทำหน้าที่เสริมแรงพฤติกรรมการทำงานด้วยความรับผิดชอบ และสุจริตของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ไปใช้ตามหลักธรรมาภิบาล

สรุปผลจากการวิจัย

ผลวิจัยสรุปว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาลนั้นประกอบด้วยปัจจัยอิทธิพลเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ การนำแผนกลยุทธ์ไปลงมือปฏิบัติ และการควบคุมประเมินผล ที่ตั้งอยู่บนแนวทางการปฏิบัติ งานด้วยความรับผิดชอบต่อ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ เน้นความคุ้มค่า คุณธรรม นิติธรรม และการมีส่วนร่วมของ

บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน เพราะ ฉะนั้นการพัฒนาแนวทางดังกล่าวนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Recommendation)

1) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีกระบวนการระดมความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการใช้ทรัพยากรของโรงเรียนในลักษณะนโยบาย โดยการกำหนดกรอบนโยบายอย่างกว้างไว้รองรับในทุกสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการนำทรัพยากรโรงเรียนไปใช้ด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และโรงเรียน

2) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแนวนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งสนองตอบความต้องการของชุมชนตามสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษาและชุมชน จึงจำเป็นต้องอาศัยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยเฉพาะครู นักเรียน และผู้ปกครอง

3) ผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางสำหรับการกำหนดนโยบายด้านการจัดการสินทรัพย์โรงเรียน โดยเน้นความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อคุณภาพนักเรียน โรงเรียนประเด็นสำคัญคือ การปฏิบัติงานตามระเบียบราชการที่กำหนดไว้เกี่ยวกับสินทรัพย์โรงเรียน

4) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้การปฏิบัติงานตามแผนงานด้านการจัดการสินทรัพย์เป็นนโยบายสำหรับการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยมุ่งให้การใช้ทรัพย์สินโรงเรียนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียน และโรงเรียน

5) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้การทบทวน

แผนปฏิบัติงานด้านการจัดการสินทรัพย์ในโรงเรียนเป็นนโยบายจัดการศึกษาด้านการส่งเสริมคุณภาพนักเรียนที่ต้องนำไปลงมือปฏิบัติให้ปรากฏผลเชิงรูปธรรมชัดเจน โดยเฉพาะการจัดทำข้อสรุปและรายงานผลปฏิบัติงานประจำปีของแต่ละหน่วยงานในสังกัดโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงการประยุกต์ใช้งาน (Application Recommendation)

1) กำหนดให้มีครูที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงด้านการใช้สินทรัพย์โรงเรียนของแต่ละหน่วยงานในสังกัดโรงเรียน และดำเนินการฝึกอบรมความรู้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติด้านการจัดการสินทรัพย์โรงเรียน

2) กำหนดให้ผู้รับผิดชอบด้านการจัดการสินทรัพย์จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี มีการทบทวนแผนปฏิบัติงาน และการจัดทำรายงานข้อสรุปด้านการจัดการสินทรัพย์ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพนักเรียน และโรงเรียน

3) กำหนดให้มีระบบสำหรับการจัดการสินทรัพย์ที่คล่องตัว และสามารถสนองตอบต่อความต้องการของทุกหน่วยงานด้านการส่งเสริมคุณภาพนักเรียนตั้งแต่ระบบการเบิกจ่ายไปจนถึงการซ่อมบำรุง หรือจัดจำหน่ายสินทรัพย์ชำรุดใช้งานไม่ได้

4) ผู้รับผิดชอบด้านการจัดการสินทรัพย์โรงเรียนมีการวางแผนรองรับการบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งสร้างเสริมคุณภาพนักเรียนอย่างเพียงพอ มีความเหมาะสมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตลอด โดยเฉพาะการระดมทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

5) ผู้รับผิดชอบด้านการจัดการสินทรัพย์โรงเรียนดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสินทรัพย์โรงเรียนสำหรับไว้คอยให้บริการ

แก่ครู นักเรียน สำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ด้าน
การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ (Academic
Recommendation)

1) ควรมีการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องด้านการจัดการสินทรัพย์แล้วนำไปร่างคำ
สัมภาษณ์สำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง
กับความเป็นเลิศด้านการจัดการสินทรัพย์ในโรง
เรียนแล้วนำผลวิเคราะห์ไปร่างแบบพัฒนาใน

ลักษณะของแบบสอบถามสำหรับนำไปเก็บข้อมูล
เชิงปริมาณในกลุ่มโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศด้าน
การจัดการสินทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาล

2) ควรมีการศึกษาในลักษณะข้อมูลเชิงเปรียบ
เทียบระหว่างกลุ่มโรงเรียนที่มีคุณลักษณะแตกต่าง
กัน โดยเฉพาะกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มมาตร
ฐานวิชาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน หรือกลุ่มอื่น
เพื่อนำผลการเปรียบเทียบมาศึกษาแนวทางการ
พัฒนาในทางปฏิบัติสำหรับทุกโรงเรียน

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). *ธรรมนูญภาคเมือง, บทบาทภาคีเมือง, สารวุฒิสภา*, 9 กันยายน, 2545.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาให้
คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2556). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พนัชกร บำเรอพงษ์. (2554). *รูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) บัณฑิตวิทยาลัยการ
จัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น).
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *ปฏิวัติการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. (2553). รายงานที่ตีอาร์ไอ : ทางเลือกของสวัสดิการสังคมสำหรับคนไทย ฉบับที่
87 เดือนตุลาคม 2553. สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2555.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา*.
กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี จำกัด.
- Ibtism Abu-Dohon. (1999). *School-base Management*. France: Unesco. Paris.
- IMD. (2003), *The World Competitive Year Book 2003*. Available at <http://www.01.lmd.ch/wcy/factors/> accessed on 2/9/2003.
- Julie Siciliano and Peter Hess. (2009). The E - Strategy case: closing the Gap Between Strategy
Formulation and Strategy Implementation. *The Journal of Business Case and Applications*.
Winter, pp 46-53.
- Law Song Seng. (2005). *Dynamics and Challenges in Vocational Education and Training- the Singapore
experience*. China.